

Post- og Telekommunikationens huse 1880-1930

Kulturarvsstyrelsen
Kulturministeriet
2002

Titel

Post- og Telekommunikationens huse 1880-1930

Udgivet af

Kulturarvsstyrelsen
Kulturministeriet 2002

Manuskript

Elisabeth Buchwald

Foto

Elisabeth Buchwald

Redaktion

Elisabeth Buchwald

Grafisk tilrettelæggelse

Søren Nørgård Madsen
Søren Saugstrup Nielsen

Tryk

Kulturarvsstyrelsen

Papir

Xerox Premier 80g

Oplag

25 eksemplarer

Henvendelse vedrørende publikationen

Kulturarvsstyrelsen
Slotsholmsgade 1
1216 København K
Telefon 72 26 51 00

Hjemmeside: www.kuas.dk

Email: KUAS@KUAS.dk

INDHOLD

FORORD	6
INTRODUKTION	7
HISTORISK BAGGRUND	8
ALLEREDE FREDEDE POSTHUSE	13
Købmagergades Posthus, "Postgården"	13
Christiansfeld tidl. Posthus	13
Helsingør Posthus	13
Esbjerg Posthus	14
Aalborg Post og Telegraf	14
Sindal Posthus	14
H.C. Ørstedesvej 54, Frederiksberg	15
Oslo Plads 6-10, København	15
22 UDVALGTE POSTHUSE	16
Fåborg Posthus	16
Tønder Posthus	17
Dragør Posthus	18
Maribo Posthus	19
Rønne Posthus	20
Fuglebjerg Posthus	21
Nysted Posthus	22
Centralpostbygningen	23
Brande Posthus	24
Københavns Hovedtelegraf	25
Sønderborg Posthus	26
Viborg Posthus	27
Bramming Posthus	28
Løgstør Posthus	29
Hellerup Posthus	30
Næstved Posthus	31
Juelsminde Posthus	32
Østerbro Posthus	33
Tinglev Posthus	34
Randers Posthus	35
Haderslev Posthus	36
Århus Postbygning	37

FORORD

Kulturarvsstyrelsen, tidligere Skov- og Naturstyrelsen, har gennem de sidste femten år i stigende grad valgt at bruge de såkaldt temagennemgange som grundlag for styrelsens fredninger.

Temagennemgangene, der i modsætning til den "punktvis" fredning sikrer en mere systematisk gennemgang af et nærmere afgrænset område - og dermed et mere omhyggeligt grundlag - kan fokusere på en given bygningstype, en bestemt arkitekt, en særlig periode eller et udvalgt, geografisk område.

Styrelsen har i løbet af årene gennemgået adskillige, udvalgte bygningskategorier inden for det statslige byggeri. Bl.a. DSBs jernbanestationer, folkeskoler fra 1850-1900 og 1900-1950, sømærker langs Vestkysten og senest danske fyranlæg fra 1750-1950.

Denne gang er temaet post- og telekommunikationens bygninger fra perioden 1880-1930, som er gennemgået i samarbejde med Post Danmark Ejendomme og præsenteres i denne rapport.

INTRODUKTION

Kulturarvsstyrelsen, dengang Skov- og Naturstyrelsen, modtog i 1999 en henvendelse fra Post Danmark Ejendomme, som ønskede at diskutere en bevaring og eventuel fredning af en række posthuse i Post Danmarks eje. Henvendelsen blev indledningen til et flerårigt samarbejde mellem styrelsen og Post Danmark om en fælles udpegning og sikring af et par af landets bedst bevarede posthuse.

Post Danmark havde i deres arkiver aktuelt materiale om henved 300 posthuse, fordelt over hele landet fra perioden ca. 1880 frem til nu, og alle fortsat i brug som posthuse. På baggrund af dette materiale udvalgte styrelsen i samarbejde med Post Danmark Ejendomme i alt 22 posthuse, som umiddelbart forekom velbevarede eller som arkitektonisk eller kulturhistorisk markerede en "milepæl" i postetatens historie.

Efterfølgende blev de 22 posthuse besigtiget, beskrevet og fotograferet af Post Danmark. Beskrivelser og billeder viste imidlertid, at ganske mange af de udvalgte posthuse havde været genstand for tilbygninger og ombygninger. Især indvendigt, idet man i stort set samtlige posthuse havde fjernet det oprindelige inventar.

Af de 22 posthuse - som kort præsenteres kronologisk i vedlagte rapport - blev i alt otte udvalgt til en endelig besigtigelse af Kulturarvsstyrelsen. Blandt disse emner er dels eksempler på et par af de helt store posthuse fra landets største byer, dels på posthuse, som markerer sig ved en kombination af arkitektonisk værdi og et forholdsvist intakt indre, set i relation til posthusene i øvrigt.

Af Post Danmarks oprindelige materiale om 300 posthuse fremgår det tydeligt, at det især er det ældre posthusbyggeri, d.v.s. frem til mellemkrigsårene, som er af arkitektonisk og materialemæssig høj kvalitet. Derfor den valgte afgrænsning af temagennemgangen til perioden 1880-1930. Set under ét markerer de ældre posthuse sig som fornemme og værdige, solide bygninger af høj kvalitet, altid med en markant placering og gerne tegnet af samtidens fremmeste arkitekter. Posthusene var kostbare og derfor omdiskuterede byggerier, som ved opførelsen i årtierne omkring 1900 var med til at give post- og telesektoren i Danmark en markant bygningsmæssige profil, og i kraft af deres ofte respektindgydende ydre besad de en væsentlig symbolværdi som et håndgribeligt billede på den agtværdige og solide etat.

I det ydre er disse kvaliteter generelt bevaret, mens de i det indre som oftest er gået tabt ved radikale ombygninger, hvor indførelsen af nye arbejdsområder, ændrede arbejdsgange og nye krav og behov fra ansatte og brugere har afstedkommet moderniseringer af de gamle posthuse gennem især 1970-erne. Post Danmark er ved at råde bod på dette og har gennem de sidste årtier gennemført mere skånsomme renoveringer af bl.a. Centralpostbygningen i København, hvor man p.t. er ved at igangsætte en delvis retablering af de overdækkede, indre gårde.

HISTORISK BAGGRUND

Det Kongelige Danske Postvæsen, der er en af landets ældste institutioner, blev oprettet 24. december 1624 af Christian d. 4. Postvæsenet fik til huse i den nybyggede Børs i København, og oprettelsen af postvæsenet havde det primære formål at spare penge til centraladministrationens kancellibude.

Under enevælden blev det nødvendigt at have postkontorer i de byer, som postens ruter gik igennem. Postkontorerne blev indrettet i postmestrenes private boliger. I København rykkede postvæsenet ud af Børsen i 1649 og holdt i stedet til på flere forskellige lokaliteter i byen. I 1779 købte Generalpostamtet "*Marskalsgården*" på hjørnet af Købmagergade og Valkendorfsvej for at indrette Københavns Postgård her. Bygningen var opført af Philip de Lange i 1728 i en solid, hollandsk inspireret, senbarok stil og blev fredet i 1918.

"Postgården" i København, opført 1728 af Philip de Lange

I sidste halvdel af 1800-tallet blev situationen omkring postdistributionen uholdbar. Det stigende antal breve og pakker vanskeliggjorde anvendelsen af postmestrenes egne stuer som postkontorer, og man begyndte at leje passende bygninger, eksempelvis *Christiansfeld tidligere posthus*, opført i 1797 og fredet i 1945. Alligevel var forholdene ofte så upraktiske, at personale og publikum klagede. Derfor begyndte man i 1880-erne at bygge egentlige posthuse, alene beregnet til dette formål. Opførelsen af en stor del af de ældste posthuse fandt sted samtidig med udviklingen af jernbanenettet, og da den var det hurtigste transportmiddel, blev posthusene naturligt nok placeret tæt på stationerne i både små og store købstæder. Næsten halvdelen af de eksisterende posthuse har fortsat adresse på Stationsvej, Jernbanegade, Jernbanepladsen eller lignende, selvom flere af banerne forlængst er nedlagt, eksempelvis ved *Dragør*, *Juelsminde* og *Nysted Posthuse*.

I den meget store gruppe af posthuse, der opførtes i posthusenes "guldalder" fra slutningen af 1800-tallet frem til omkring 1930 afspejles den samme strid som i periodens øvrige byggerier. De stridende parter - omtalt som "europæere" og "nationalromantikere" - havde hver deres fortolkning af det arkitektoniske ideal. I spidsen for "europæerne" stod Ferdinand Meldahl (1827-1908), der var stærkt inspireret af den tyske arkitekt Gottfried Semper (1803-79), og som foretrak at efterligne bygninger fra Europas fortid, især oldtidens Grækenland og den italienske renaissance. "Europæerne" lagde stor vægt på facadernes dekorationer, hvor de ivrigt demonstrerede deres stilhistoriske viden. Eksempler herpå er bl.a. N.P. Holsøes (1826-95) *Fåborg Station*, opført i 1882 i italiensk renaissancepalads stil og hans *Post- og Telegrafbygning i Helsingør*, opført i 1892 i nygotisk stil og fredet i 1990.

Den nygotiske Helsingør Station fra 1892

Det blev imidlertid især "nationalromantikerne", der byggede postvæsenets ejendomme. "Nationalromantikerne", for hvem arkitekten Martin Nyrop (1849-1921) stod i spidsen, inspireret af Herholdts (1818-1902) murstensarkitektur, gjorde i slutningen af 1800-tallet oprør mod "europæernes" formsprog. "Nationalromantikerne" tog udgangspunkt i typisk dansk arkitektur og brugte ikke i nær så udpræget grad som "europæerne" fortidens stilistiske udtryk som dekoration. Deres studier af gamle, danske bygninger førte til en ny holdning til huse: En bygnings konstruktion skulle tydeligt fremgå af udformningen, og det gode håndværk kom i højsædet sammen med de anvendte materialers kvalitet og stoflighed.

Som hovedregel var det de kongelige bygningsinspektører, der tegnede posthusene. Blandt de flittigste hører Jens Vilhelm Petersen (1851-1931), der tegnede flest posthuse overhovedet, bl.a. *Bramming*, *Brande*, *Juelsminde* og *Haderslev Posthuse*, og Hack Kampmann (1856-1920), som tegnede mere end 20 posthuse, bl.a. *Løgstør* og *Sindal Posthuse*. Mest markant er nok Kampmann, der som de andre "nationalromantikere" i sine posthuse gerne tog udgangspunkt i 1700-tallets huse. En foretrukken form - næsten en "posthus-prototype" i begyndelsen af 1900-tallet - blev "klumpen". D.v.s. et hus med en næsten kvadratisk grundplan, som sammenlignet med længebygningen var mere økonomisk at bygge og varme op. Husene var sædvanligvis meget klart strukturerede, med

harmoniske proportioner og ofte symmetriske facader, gerne bygget af røde danske tegl med en sokkel af granit, hvidmalede vinduer og et valmtag med røde, eller sortglaserede tegl, gerne med en høj tagrejsning, så man i forbindelse med en gavlvkvikonstruktion kunne udnytte tagetagen. Eksempler herpå er Andreas Clemmesens (1852-1928) mønstereksempel, *Maribo Posthus* fra 1907, Hack Kampmanns førortalte, fredede *Sindal Posthus* fra 1911, H.C. Glahns (1850-1931) samtidige *Nysted Posthus* og K. Lehn Petersens (1890-1974) *Tinglev Posthus* fra 1926.

Hack Kampmanns fredede Sindal Posthus fra 1911

Blandt periodens mere usædvanlige posthuse med inspiration fra vidt forskellige dele af den danske arkitektur kan nævnes Mathias Bidstrups (1852-1929) *Rønne Posthus* i bornholmsk granit, opført 1910, Ulrik Plesners (1861-1933) kamtakkede, kirkeagtige *Esbjerg Posthus*, opført 1908 og fredet i 1983, og Hack Kampmanns herregårdslignende *Aalborg Post- og Telegrafbygning*, opført i 1910 og fredet i 1988.

Hack Kampmanns fredede Ålborg Posthus fra 1910

Et af de mest spektakulære posthusanlæg må dog siges at være *Centralpostbygningen i København*, opført 1909-12 som det største af alle landets posthuse. Centralpostbygningen, der var et resultat af et effektivt samarbejde mellem

postvæsenet og jernbanen, blev opført i umiddelbar nærhed af Københavns Hovedbanegård og af dennes arkitekt, Heinrich Wenck (1851-1936) som et vældigt, firefløjet anlæg med klare referencer til 1600-tallets pompøse, franske adelspalæer. Alt i de bedste materialer og udstyret med alle moderne bekvemmeligheder - varmluftskanaler, elevatorer, telefoner og vandskyllende toiletter.

Wencks Centralpostbygning i København fra 19012

De nationalromantiske arkitekters analyse af form og funktion udviklede sig som bekendt omkring 1910 hen imod en egentlig nyklassicisme, hvis asketiske holdning til brug af dekorative elementer førte til opførelsen af stramme, nøgterne postbygninger som Hans Jørgen Kampmann (1889-1966) og C. Harilds (1868-1939) *Randers Posthus* fra 1922 og de mere tunge, klassicerende eksempler K.T. Seests (1879-1972) *Jernbanepostkontor i Århus* fra 1927, Johannes Magdahl Nielsens (862-1941) *Hellerup Posthus* fra 1920 og det spektakulære tempel, *Østerbro Posthus* fra 1920 af Thorvald Jørgensen (1867-1946), som ikke kan henregnes til de nyklassicistiske arkitekter, men nok snarere skal ses som en af de sidste "europæere", der demonstrerer sin stilhistoriske viden.

Thorvald Jørgensens Østerbros Posthus fra 1920

Efter anden verdenskrig med stilstand i det offentlige byggeri synes posthusbyggeriets "guldalder" at have nået sin afslutning. Postvæsenets egne arkitekter træder til og i bygger i overensstemmelse med en ny tids smag og krav en fort-

sat række af posthuse, hvoraf flere har meget tydelige referencer til forgængerne. Bl.a. Frederikshavn Posthus fra 1964 og Ribe Posthus fra 1991, der begge i hver sit formsprog leder tanken hen på det tidlige 1900-tals posthuse, uden dog at nå disses arkitektoniske niveau.

Kildehenvisning : "Markante profiler. Kommunikationens huse", udgivet af Post- og Telemuseet, u.å.

ALLEREDE FREDEDE POSTHUSE

Købmagergades Posthus, "Postgården"

Købmagergade 33, København

Opført som palæ i 1729-32 af Philip de Lange

Fredet 1918

Christiansfeld tidl. Posthus

Lindegade 12 og 12B, Christiansfeld

Opført som privat hus 1797 af ukendt bygmester/arkitekt

Fredet 1945

Foto findes ikke

Helsingør Posthus

Jernbanevej 7, Helsingør

Opført 1890-91 af N.P.C. Holsøe

Fredet 1990

Esbjerg Posthus

Torvet 20, Esbjerg

Opført 1908 af Ulrik Plesner

Fredet 1983

Aalborg Post og Telegraf

Algade 42-44, Aalborg

Opført 1908-10 af Hack Kampmann

Fredet 1988

Sindal Posthus

Jernbanegade 6, Sindal

Opført 1911 af Hack Kampmann

Fredet 1997

Oslo Plads 6-10, København

Posthus integreret i Østerport Station, opført 1896 af Heinrich Wenck
Fredet 1992

H.C. Ørstedsvvej 54, Frederiksberg

Posthus integreret i etagehus, opført 1939 af Edvard Thomsen
Fredet 1996

22 UDVALGTE POSTHUSE

Fåborg Posthus

Banegårdspladsen 4, Fåborg

Opført 1882 af N. P. Holsøe

Fåborg Posthus, der er markant beliggende ved havnen, er opført i forlængelse af den samtidige Fåborg Station.

Posthuset er en to-etages længebygning i italiensk inspireret villastil i rød blankstensmur på en lav granitsokkel. Facaderne smykkes af murede gesimsbånd og sammenhængende, buede stik over vinduerne. Det forholdsvis flade, valmede tag med udhæng er belagt med grå eternitskifer.

Den oprindelige, centralt placerede hovedindgang i hovedfacaden er i dag nedlagt og ændret til et vindue. Vinduerne er udskiftet til sprosseløse termovinduer med hvide rammer. Posthuset er endvidere blevet sammenbygget med stationsbygningen ved en lav, pavillonagtig mellembygning i glas med indgang til posthuset. Desuden har man på bagsiden tilbygget en større, fladtaget rødstensbygning.

Indvendigt er posthuset ifølge Post Danmarks oplysninger væsentligt ændret i såvel plan som indretning. Posthusets kundeekspedition er således flyttet til den nyere mellembygning, og stueetagen er ombygget til personalerum med pakrum og budstue i tilbygningen på bagsiden. Endvidere er postmesterens bolig på første sal nedlagt.

Kulturarvsstyrelsen har ikke besøgt Fåborg Posthus, men vurderer på baggrund af Post Danmarks materiale, at posthuset ikke besidder de fornødne kvaliteter til at kunne fredes.

Fåborg Posthus, sammenbygget med stationen, set fra Banegårdspladsen

Tønder Posthus

Vestergade 83/ Kongevej 21, Tønder
Opført 1899 af den tyske arkitekt Schantze

Tønder Posthus, der er opført af den tyske postforvaltning, er markant beliggende på hjørnet af den centrale Kongevej.

Posthuset er en høj, fritliggende, fem fag lang, to-etages bygning med høj kælder og et kraftigt, firkantet trappetårn i bygningens østgavl. Bygningen, der er i en historicerende, nordisk "borgstil" med referencer til såvel gotikken som renaissance, har røde blankstensmure med dekorative facadebånd af glaserede teglsten. Det valmede tag er teglhængt med nyere røde sten.

Posthuset har i det ydre undergået væsentlige forandringer: Sydfacadens kamtakke gavlkvist, kronet af den tyske ørn, blev således sammen med en række småkviste nedtaget efter Genforeningen, trappetårnets svungne spir blev nedtaget i 1943, endvidere har man nedtaget de tre oprindelige skorstene, foruden at de oprindeligt seksrammede vinduer nyligt er blevet udskiftet med to-rammede termovinduer med hvidmalede rammer. Hertil kommer en tilbygning fra 1995 i forlængelse af trappetårnet.

Indvendigt har Tønder Posthus ifølge Post Danmarks oplysninger bevaret trappetårnets oprindelige trappe med smedjernsrækværk, tillige med forstuens trapper og forstuens og ekspeditionslokalets røde, teglstensbeklædte piller, paneller, skranker og dørindfatninger.

Kulturarvsstyrelsen har ikke besigtiget Tønder Posthus, men vurderer på baggrund af Post Danmarks materiale, at posthuset ikke besidder de fornødne kvaliteter til at kunne fredes.

Tønder Posthus, opført af det tyske postvæsen, set fra Kongevej

Dragør Posthus

Dragør Stationsplads 3, Dragør

Opført 1907 af professor Heinrich Wenck

Dragør Posthus, der er beliggende tæt på den gamle bydel, blev opført sammen med Dragør Station i en fælles bygning i forbindelse med Amagerbanens etablering i 1907.

Den kombinerede posthus- og stationsbygning er en syv fag lang, to-etages bygning i rød blankstensmur med cordongesims, hovedgesims og dekorative ranker i sandsten. Bygningens oprindelige to funktioner er markeret i facade-skemaet: de to østligste fag, der oprindeligt rummede posthus, er markeret som en svagt fremspringende siderisalit med sadeltag, teglhængt med sortglaserede teglsten, mens de fem vestligste fag, der rummede stationen, har valmtag, ligeledes med sortglaserede tagsten.

Bygningen har bevaret sine oprindelige, småsprossede, rundbuede vinduer med hvidmalet træværk, hvorimod den oprindelige indgangsdør til posthuset i bygningens østlige ende er ændret til et vindue. Stationens to-fløjede indgangsdør, indrammet af lave granitborner, er derimod bevaret og fungerer som indgang til posthuset, der i dag lægger beslag på hele bygningen efter banens nedlæggelse i 1957.

Indvendigt er de tidligere stations- og postområder, der oprindeligt var radikalt adskilt ved en gennemgående brandmur, sammenlagt til posthusets funktioner. Stationens ventesal er ombygget til ekspeditionslokale, og der ses ikke væsentlige rester af det oprindelige inventar, bortset fra de to adskilte trapper, der har bevaret deres oprindelige rækværk.

Kulturarvsstyrelsen har besøgt Dragør Posthus og vurderer på den baggrund, at Posthuset ikke har de fornødne værdier til at kunne fredes.

Dragør Posthus vil blive forelagt Bygningssynet i et særskilt materiale.

Dragør Posthus og Station, set fra Stationspladsen

Maribo Posthus

Banegårdspladsen 2, Maribo

Opført 1908 af kgl. bygningsinspektør Andreas Clemmesen

Maribo Posthus er markant beliggende på Banegårdspladsen, som den omslutter sammen med en række andre, monumentale bygningsværker, bl.a. byens station og museum.

Posthuset er en fritliggende, syv fag lang to-etages bygning med et opskalket, teglhængt valmtag med sortglaserede teglsten. Posthuset, som stilistisk er en forenkling af Hack Kampmanns posthuse, bl.a. i Silkeborg, er opført i gul blankstensmur i et stramt og enkelt, klassicerende formsprog med rustikerede kolossalpilastre som eneste udsmykning.

Posthuset har bevaret sine originale, småsprossede vinduer, i stueetagen med rundbuede stik. Derimod er det oprindelige indgangsparti i østgavlen med en to-fløjet indgangsdør og et vinduesparti derover nedlagt og ombygget til to ordinære vinduer, og indgangen er i stedet flyttet om til nordfacadens tredje fag, hvorved facadens oprindelige symmetri er spoleret.

Ved posthusets vestgavl er vinkelret på denne i 1955 tilbygget en én-etages tilbygning i rød blankstensmur med sprosseløse vinduer.

Indvendigt har posthuset ifølge Post Danmarks oplysninger undergået væsentlige ændringer. Publikums- og ekspeditionslokalet, der var placeret i forbindelse med indgangen i østgavlen, er omdisponeret i forbindelse med hovedindgangens flytning, og budstuen og pakrummet er fra hovedbygningen flyttet ud i den nyere tilbygning. Postmesterboligen på første sal er ombygget til personaletrum.

Kulturarvsstyrelsen har ikke besøgt Maribo Posthus, men vurderer på baggrund af Post Danmarks materiale, at posthuset ikke besidder de fornødne kvaliteter til at kunne fredes.

Maribo Posthus med den flyttede indgangsdør, set fra Banegårdspladsen

Rønne Posthus

Lille Torv 18, Rønne

Opført 1910 af Mathias Bidstrup

Rønne Posthus, der er opført af en lokal arkitekt, er markant beliggende for enden af det tragtformede Lille Torv med et lille, grønt anlæg umiddelbart foran.

Posthuset er en rustik, fritliggende ni fag lang, to-etages bygning med facade og gavle i kløvet natursten og en bagside i rød blankstensmur. Valmtaget er teglhængt med røde tagsten. Posthusets symmetrisk opbyggede facade har en midtrisalit, kronet af en gavlkvist i bindingsværk, som tilfører bygningen et vist nationalromantisk præg. Facadens to sidestillede indgangsdøre er de oprindelige, to-fløjede fyldingsdøre i lakeret træ, kronet af sandstensornamenter med monogram og opførelsesår. Vinduerne er de oprindelige, småsprossede vinduer med hvidmalet træværk.

Vinkelret på bygningen er ud mod Stumpegade i øst i 1937 opført en én-etages tilbygning, som senest blev renoveret i 1995. Tilbygningen er i dag berappet i koksgrå mørtel og har rødt, teglhængt sadeltag. Endvidere er gården bag selve posthuset omsluttet af en to meter høj kampestensmur med en nyere stålport.

Indvendigt er posthuset præget af væsentlige ombygninger samt nye gulve, nedhængte lofter og adskillige nyere døre. Der ses intet spor af det oprindelige inventar. Pakrummet blev i 1937 rykket fra det gamle posthus ud i tilbygningen, og i 1964 flyttede budstuen med, mens hovedbygningen undergik en række ændringer. I 1986 blev postmesterlejligheden på første sal indrettet til kontorer, bevaret med stuklofter og fyldingsdøre.

Kulturarvsstyrelsen har besøgt Rønne Posthus og vurderer på den baggrund, at posthuset ikke har de fornødne værdier til at kunne fredes.

Rønne Posthus vil blive forelagt Bygningssynet i et særskilt materiale.

Rønne Posthus i kløvet granit, set fra torvet

Fuglebjerg Posthus

Korsørvej 17, Fuglebjerg

Opført 1910 af ubekendt arkitekt

Fuglebjerg Posthus, der er beliggende et stykke fra den centrale bydel, er ikke opført som posthus, men indrettet i en tidligere villa, tegnet af lokale håndværkere.

Posthuset er en fritliggende, fem fag lang, to-etages villaagtig bygning, opført i rød blankstensmur på en hvidmalet sokkel med en hvidmalet cordongesims og en kraftig, hvidmalet hovedgesims. Valmtaget er tækket med skifer og udstyret med flere nye tagvinduer. Facaden er symmetrisk opbygget med en midtrisalit, der oprindeligt var kronet af en senere nedtaget, rundbuet fronton. I den ene gavl ses et fremspringende trappetårn. Posthuset har en oprindelig tofløjet indgangsdør og oprindelige, småsprossede vinduer med hvidmalet træværk.

Bag posthuset ses et fritliggende udhus, som har erstattet den oprindelige vaskerums- og retiredebygning.

Indvendigt er stueetagen ifølge Post Danmarks oplysninger symmetrisk opbygget som oprindeligt, men uden oprindeligt inventar. Postmesterens bolig på første sal er ombygget til kontorer.

Kulturarvsstyrelsen har ikke besøgt Fuglebjerg Posthus, men vurderer på baggrund af Post Danmarks materiale, at posthuset ikke besidder de fornødne kvaliteter til at kunne fredes.

Fuglebjerg Posthus, der er indrettet i en tidligere villa

Nysted Posthus

Jernbanegade 22, Nysted

Opført 1911 af H.C. Glahn

Nysted Posthus, der er beliggende i udkanten af byen, er opført samtidig med den nærliggende stationsbygning og udgjorde frem til banens nedlæggelse og omdannelse til en asfalteret vej byens trafikknudepunkt. Stationen og posthuset er antageligt inspireret af byggerierne fra Mønsterbyen på landsudstillingen i Århus i 1909.

Posthuset rummer i dag ikke længere egentlig postekspedition, men anvendes alene som distributionscenter for posten.

Posthuset er en fritliggende, fire fag lang, to-etages bygning i rød blankstensmur på en sokkel af granitkvadre og med et rødt, teglhængt valmtag, udstyret med to oprindelige skorstene og i alt fire originale tagkviste. Posthuset er enkelt i sit udtryk og smykkes alene af en kraftig hovedgesims i cement og over indgangsdøren i gavlen en trekantfronton med Nysteds byvåben. Døren er en ældre, blåmalet fyldingsdør med opsproset vindue, vinduerne er de oprindelige, småsprossede med hvidmalet træværk. Eneste udvendige ændring er isætning af en nyere metalport med halvtag til erstatning for den oprindelige i husets fjerneste gavl ud mod postgården.

Indvendigt er posthusets plan intakt, tillige med trapperummet til postmesterboligen på første sal. Bortset fra de bevarede fyldingsdøre i begge etager og et brandsikkert skab i stueetagen, har man ikke bevaret det oprindelige inventar.

Kulturarvsstyrelsen har besøgt Nysted Posthus og vurderer på den baggrund ikke, at posthuset har de fornødne kvaliteter til at kunne fredes.

Nysted Posthus vil blive forelagt Bygningssynet i et særskilt materiale.

Nysted Posthus, set fra Jernbanegade

Centralpostbygningen

Tietgensgade 37, København

Opført 1910-12 af professor Heinrich Wenck

Centralpostbygningen er centralt beliggende i umiddelbar nærhed af Elværket, Tivoli og ikke mindst Hovedbanegården, hvis arkitekt, Heinrich Wenck fik ansvaret for at tegne posthuset, der er landets største. Bygningen, der fortsat er hovedsæde for postvæsenet, er et monumentalt, firefløjet anlæg i tre etager omkring en mindre gård og bag dette et T-formet anlæg, som omslutter en større, indre gård, der lukkes mod Bernstorffsgade ved en én-etages fløj. Mod banen har bygningen p.g.a. det skrånende terræn ydermere en underetage, hvorfra der gennem en nu blændet tunnel har været forbindelse til Hovedbanegården.

Bygningen er opført i rød blankstensmur på en sokkel af granit med mansardtag, teglhængt med sortglaserede tagsten og udstyret med rækker af originale, kobbertækkede tagkviste og et centralt placeret, kobbertækket tårn med spir. Stilistisk refererer huset med sin pompøse fremtræden, sine ødsle dekorationer og indre gårde til 1600-tallets franske adelspalæer. Facaden mod Tietgensgade understreges ved en tre fag bred risalit med kolossalpilastre i sandsten og en knækket segmentgavl med sandstensrelieffer. Hertil kommer hovedgesims, indfatninger af porte, døre og vinduer i sandsten samt sandstensbalustre, -vaser m.v. mod Bernstorffsgade. Facaden har tre porte, hvoraf to er udskiftet, de øvrige døre er ældre fyldingsdøre. Vinduerne er de oprindelige, store palævinduer med småsprossede ruder og hvidmalet træværk. Begge gårde er blevet overdækket og udnyttet til postlokaler, ydermere er der på bygningens bagside opført en stor rampe, der skjuler de nedre etager.

Indvendigt er den enorme og komplicerede bygning indrettet med repræsentative lokaler - ekspedition og direktørkontorer - i forhuset mod Tietgensgade, og kontorer, pakrum, budstuer m.v. i de bagvedliggende lokaler. Huset har gennemgået adskillige ombygninger og ændringer, især i de bagvedliggende fløje, men i forhuset har man bevaret det oprindelige og meget pompøse trapperum, en del af ekspeditionslokalets indretning samt direktionsgangens og generaldirektoratets lokaler på 2. sal.

Kulturarvsstyrelsen har besøgt Centralpostbygningen og vurderer på den baggrund, at bygningen ikke har de fornødne kvaliteter til at kunne fredes.

Centralpostbygning vil blive forelagt Bygningssynet i et særskilt materiale.

Centralpostbygningen

Brande Posthus

Stationsvej 3, Brande

Opført 1913 af kgl. bygningsinspektør Jens Vilhelm Petersen

Brande Posthus er beliggende ved Banegårdspladsen, hvor det sammen med stationen udgør et væsentligt rumdannende element. Posthusets bagside ligger direkte ud til stationens perronområde.

Posthuset er et fritliggende, fem fag lang, to-etages gavlhus i rød blankstensmur på en kampestenssokkel og med et rødt, halvvalmet teglstenstag, udstyret med to originale tagkviste i den østlige tagflade og tre store, nye ovenlysvinduer i den vestlige.

De oprindelige to skorstene er nedtaget. Posthusets oprindelige indgangsdør, placeret i et nu nedtaget vindfang med en svunget, nybarok fordakning i gavlen er nedlagt og erstattet af et vindue, og indgangen er i stedet flyttet om på langsiden, hvor en ny termoglasdør giver adgang til posthuset.

I forlængelse af posthuset er i 1968 og 1978 opført flere dominerende tilbygninger i røde mursten med fladt tag.

Indvendigt er posthuset ifølge Post Danmarks oplysninger væsentligt ombygget, således er budstue og pakrum overflyttet til de nyere tilbygninger.

Kulturarvsstyrelsen har ikke besøgt Brande Posthus, men vurderer på baggrund af Post Danmarks materiale, at posthuset ikke besidder de fornødne kvaliteter til at kunne fredes.

Brande Posthus med den flyttede hovedindgang

Københavns Hovedtelegraf

Købmagergade 35 og 37, København
Opført 1916 af Andreas Clemmesen

Hovedtelegrafen er beliggende i det centrale København i umiddelbar forlængelse af Postgården, der er opført i begyndelsen af 1700-tallet. Hovedtelegrafen blev bygget efter Centralpostbygningens opførelse og den deraf følgende udflytning af postale funktioner i Postgården, hvorved der blev skabt plads til en tiltrængt udvidelse af telegrafens lokaler.

Københavns Hovedtelegraf er 2½ etager høj hjørnebygning med en syv fag lang facade mod Købmagergade og et 11 fag langt "sidehus" mod Løvstræde. Bygningen er i pudset, gråbrunt murværk med en kraftig hovedgesims og en tilbagetrukket mezzanin. Heltaget er teglhængt med røde tagsten.

Den symmetrisk opbyggede facade er udformet med skyldigt hensyn til den gamle postgård med en genanvendelse af dennes barokke facadeskema. D.v.s. med en betoning af de vertikale led i form af siderisalitter, et fremhævet midtparti med trekantfronton og en sandstensindfattet indgangsdør samt kolossalpilastre. På mezzaninens balkon ses stenbalustre og prydvaser, som hentyder til Heinrich Wencks Centralpostbygning i Tietgensgade.

Indvendigt er den tidligere Hovedtelegraf efter Rigstelegrafiens udflytning i 1990-erne ifølge Post Danmarks oplysninger blevet indrettet til Post- og Telemuseum og har i den forbindelse undergået en række væsentlige ændringer. Stueetagen er blevet indrettet til foyer og butik med nye overflader, førstesalen har fortsat kontorfunktion, mens anden sal er indrettet til værksteds- og undervisningslokaler. Væsentligste ændring er dog en radikal ombygning af bygningens indre gård, som er blevet overdækket til udstillingsrum med en fritstående elevator.

Kulturarvsstyrelsen har ikke besigtiget Hovedtelegrafen, men vurderer på baggrund af Post Danmarks materiale, at bygningen ikke besidder de fornødne kvaliteter til at kunne fredes.

Hovedtelegrafen i Købmagergade i København. T.v. den fredede Postgård

Sønderborg Posthus

Rådhusstorvet 1, Sønderborg

Opført 1916 af arkitekt Deetz fra den tyske postforvaltning

Sønderborg Posthus er markant beliggende på Rådhusstorvet, hvor det sammen med rådhuset udgør et væsentligt rumdannende element.

Posthuset fremstår som en fritliggende, to-etages hjørnebygning med et seks fag langt forhus med en tre fag bred gavlkvist mod torvet og et 11 fag langt "sidehus" mod Østergade, som afsluttes af en fem fag bred pendant til forhuset.

Huset er opført i en lidt tung, klassicerende stil i gulbrun, pudset mur, som hviler på en høj sandstenssokkel og er opdelt med kolossalpilastre mellem hvert vinduesfag. Facaden afsluttes med en markant tandsnitsgesims under det røde, bævertegl-hængte tag - et højt mansardtag over forhuset og over dets pendant samt et sadeltag med flere nye tagvinduer og ældre kviste over sidehuset.

Den oprindelige indgangsdør i det afrundede hjørnefag mod torvet er ombygget til vindue og indgangen til posthuset henlagt til døren til postdirektørens bolig i forhuset. Vinduerne er ældre, småsprossede vinduer med halvrunde overruder og hvidmalet træværk.

Bebyggelsen omslutter en indre postgård med garager og cykelskure.

Indvendigt er posthuset ifølge Post Danmarks oplysninger løbende blevet ændret og har bl.a. i 1962-63 undergået en gennemgribende modernisering.

Kulturarvsstyrelsen har ikke besøgt Sønderborg Posthus, men vurderer på baggrund af Post Danmarks materiale, at posthuset ikke besidder de nødvendige kvaliteter til at kunne fredes.

Sønderborg Posthus set fra Rådhusstorvet

Viborg Posthus

Sct. Mathias Gade 58, Viborg

Opført 1916 af kgl. bygningsinspektør Hack Kampmann

Viborg Posthus er beliggende i den centrale del af Viborg i den svungne Sct. Mathias Gade, der skærer sig gennem den middelalderlige bykerne.

Posthuset, der er indpasset i husrækken, består af et seks fag bredt, fire-etages forhus og en tre-etages sidefløj ud til den bagved liggende postgård. Posthuset er opført i rød blankstensmur på en lav granitsokkel med en kraftig, pudset hovedgesims. Sadeltaget er teglhængt med røde tagsten og afsluttes i forhuset af svungne gavle med markante skorstene.

Den symmetrisk opbyggede facade er udformet i et klassicerende formsprog med kolossallisener og to sidestillede, rundbuede porte/døre. Døren til posthuset er udskiftet med en nyere glasdør. Vinduerne er de originale, småsprossede vinduer med buede overvinduer og hvidmalet træværk. I gårdsiden er de oprindelige tre, rundbuede porte til den foranliggende læsserampe udskiftet med hvidmalede termovinduer.

Indvendigt har man bevaret det oprindelige trapperum med paneler, piller og balustre i imiteret, grøn marmor. Postekspeditionen i stueetagen er imidlertid ombygget med nye gulve m.v., og af det oprindelige træværk i eg ses kun en enkelt fyldingsdør. Første- og andensalen, der oprindeligt rummede telegrafene samt boliger for postmesteren m.v. er i dag udlejet til erhvervsvirksomhed og uden spor af oprindeligt inventar, bortset fra en række originale fyldingsdøre.

Kulturarvsstyrelsen har besøgt Viborg Posthus og vurderer på den baggrund, at posthuset ikke besidder de fornødne kvaliteter til at kunne fredes.

Viborg Posthus vil blive forelagt Bygningssynet i et særskilt materiale.

Viborg Posthus set fra Sct. Mathias Gade

Bramming Posthus

Jernbanegade 3, Bramming

Opført 1917 af kgl. bygningsinspektør Jens Vilhelm Petersen

Bramming Posthus er beliggende i forlængelse af stationsbygningen, som stadig betjener den fungerende bane.

Posthuset er en høj og smal, fritliggende, fem fag lang, to-etages bygning med et meget højt sadeltag, teglhængt med røde tagsten og udstyret med tre originale tagkviste i begge tagflader. Posthuset, der i form og udtryk minder meget om Juelsminde Posthus, er opført i rød blankstensmur på en lav sokkel af kampesten. Formsproget er svagt nationalromantisk med små rundbuer over facadens sidefag og oprindelig to karakteristiske tag-"kamme" i gavlene, som imidlertid sammen med de to oprindelige skorstene i dag er nedtaget, hvorved husets karakteristiske profil er afgørende svækket. Husets to sidestillede indgangsdøre - én i hver langside - er udskiftet med glasdøre, vinduerne er derimod de oprindelige, småsprossede med hvidmalet træværk.

Posthuset har ved østgavlen en ældre tilbygning med sadeltag og fire porte mod gården og ved vestgavlen en nyere, fladtaget tilbygning, der virker meget fremmed i denne sammenhæng.

Indvendigt er posthuset ifølge Post Danmarks oplysninger væsentligt ændret. De postale funktioner er flyttet fra hovedbygningen til den nyere tilbygning, hvorved de tidligere ekspeditionslokaler m.v. er indrettet til personalerum. Overetagens postmesterlejlighed udlejes til beboelse.

Kulturarvsstyrelsen har ikke har besigtiget Bramming Posthus, men vurderer på baggrund af Post Danmarks materiale, at posthuset ikke besidder de fornødne kvaliteter til at kunne fredes.

Bramming Posthus med den ældre tilbygning mod øst, set fra Jernbanegade

Løgstør Posthus

Jernbanegade 35, Løgstør

Opført 1918 af kgl. bygningsinspektør Hack Kampmann

Løgstør Posthus er opført ud til stationspladsen i nær tilknytning til den nu nedlagte jernbane, rutebil og havn, der oprindeligt dannede et trafikalt knudepunkt.

Posthuset fremstår som en fritliggende, vinkelformet bygning i to etager med et fem fag bredt forhus og en fem fag lang, lidt smallere sidefløj, begge med rødt, teglhængt sadeltag med et kraftigt udhæng og udstyret med en række nye ovenlysvinduer.

Posthuset er opført i rød blankstensmur på en pudset cementsokkel og helt uden dekorationer, bortset fra en kraftig, profileret hovedgesims. Facadens sidestilte indgangsdør er en ældre, lakeret trædør med småsprossede ruder i en hvidpudset indfatning. Vinduerne er de oprindelige firerammede, småsprossede vinduer med hvidmalet træværk. Gårdsiden har et smalt trappehus med selvstændigt sadeltag.

Foran posthuset ses et lille polygont lysthus i bindingsværk fra det oprindelige haveanlæg foran posthuset, og i forlængelse af posthusets sidefløj blev i 1990 opført en kvadratisk tilbygning med pyramidetag, forbundet med posthuset ved en mellemgang i glas.

Indvendigt er planen ifølge Post Danmarks oplysninger ændret som følge af en flytning af ekspeditionslokalerne til tilbygningen. Postmesterens lejlighed på første sal er opdelt til to lejligheder.

Kulturarvsstyrelsen har ikke har besigtiget Løgstør Posthus, men vurderer på baggrund af Post Danmarks materiale, at posthuset ikke besidder de fornødne kvaliteter til at kunne fredes.

Løgstør Posthus, sidefløjen med den nye tilbygning t.v., set fra Jernbanegade

Hellerup Posthus

Ryvangs Allé 81, Hellerup

Opført 1919 af kgl. bygningsinspektør Johannes Magdahl-Nielsen

Hellerup Posthus er beliggende i umiddelbar nærhed af stationen, direkte ud til den fortsat fungerende bane.

Posthuset fremstår som en stor, fritliggende vinkelbygning i to etager med en syv fag bred hovedbygning og vinkelret herpå en tre fag bred sidefløj ud mod gaden, forbundet med hovedbygningen ved en smal mellembygning.

Huset er opført i et lidt tungt, klassicerende formsprog i rød blankstensmur på en høj granitsokkel og med en kraftig, pudset tandsnitsgesims. Mansardtaget er teglhængt med sorte tagsten og udstyret med en række ældre tagkviste. Den sidestillede indgangsdør er en nyere glasdør med halvrundt overvindue og en nyere granittrappe med halvcirkulære trin. Vinduerne er de oprindelige, fire-rammede palævinduer med småsprossede ruder og hvidmalet træværk.

Indvendigt er posthuset ifølge Post Danmarks oplysninger kraftigt ombygget uden spor af oprindeligt inventar.

Kulturarvsstyrelsen har ikke besigtiget Hellerup Posthus, men vurderer på baggrund af Post Danmarks materiale, at posthuset ikke besidder de fornødne kvaliteter til at kunne fredes.

Hellerup Posthus set fra Ryvangs Allé

Næstved Posthus

Banegårdspladsen 1, Næstved

Opført 1920 af Martin Borch

Næstved Posthus er beliggende ud mod Banegårdspladsen i udkanten af Næstved bycenter.

Posthuset fremstår som en stor, lidt tung, fritliggende, 13 fag lang bygning i to etager. Murene er pudsede i en gul-grå mørtel, det høje mansardtag er teglhængt med røde tagsten og udstyret med en række originale tagkviste. Begge de symmetrisk opbyggede langsider er forsynet med to, tre fag bred frontispicer med helvalmet tag. Endvidere er facaderne udstyret med kvadrede hjørnelisener og kronet af en hvidpudset hovedgesims. Hovedindgangen i gavlen har sandstensindfatning og en nyere glasdør.

Indvendigt er posthuset ifølge Post Danmarks oplysninger løbende ændret, og der er ikke særlige bevaringsværdige elementer tilbage.

Kulturarvsstyrelsen har ikke besøgt Næstved Posthus, men vurderer på baggrund af Post Danmarks materiale, at posthuset ikke besidder de fornødne kvaliteter til at kunne fredes.

Næstved Posthus, set fra Banegårdspladsen

Juelsminde Posthus

Rousthøjs Allé 8, Juelsminde

Opført 1921 af kgl. bygningsinspektør Jens Vilhelm Petersen

Juelsminde Posthus er beliggende i udkanten af Juelsminde i umiddelbar nærhed af den nu nedrevne station og den nu nedlagte jernbane.

Posthuset fremstår som et højt og smalt, fritliggende gavlhus i fem fag i to etager med et meget højt sadeltag, teglhængt med røde tagsten og udstyret med to, hhv. én original tagkvist i bindingsværk. Facaderne er i rød blankstensmur, hviler på en lav kampestensmur og krones af en muret tandsnitsgesims. De symmetrisk opbyggede facader er karakteriserede ved en dekorativ brug af vinduernes forskellige formater - alle vinduer er oprindelige, to-, fire- og seksrammede med småsprossede ruder og hvidmalet træværk. Posthusets sandstensindfattede hoveddør i gavlen er udskiftet med en nyere glasdør.

Bag posthuset ligger et oprindeligt udhus i rød blankstensmur med rødt tegltag. Nord for posthuset ses en tilbygning fra 1979, ligeledes i rød blankstensmur og med rødt tegltag.

Indvendigt er posthuset fuldkommen ombygget, idet postekspeditionen er henlagt til nybygningen og de gamle lokaler er blevet ombygget med en midterkorridor, flankeret af frokoststue, kontorer, bad m.v. Postmesterlejligheden på første sal er intakt.

Kulturarvsstyrelsen har besigtiget Juelsminde Posthus og vurderer på den baggrund, at posthuset ikke besidder de fornødne kvaliteter til at kunne fredes.

Juelsminde Posthus vil blive forelagt Bygningssynet i et særskilt materiale.

Juelsminde Posthus, t.h. den senere tilbygning, set fra den nedlagte bane

Østerbro Posthus

Øster Allé 1-5, København

Opført 1922 af kgl. bygningsinspektør Thorvald Jørgensen

Østerbro Posthus er beliggende ved Trianglen og indgangen til Fælledparken, hvor det oprindeligt skulle have indgået i et større anlæg.

Posthuset fremstår som en massiv og monumental bygning i 2½ etage med et fem fag bredt og fem fag dybt forhus og i forlængelse heraf en seks fag lang sidefløj ud mod Øster Allé.

Murene er pudsede i brun-rødt mørtel og har et tilsyneladende fladt, oprindeligt zinkdækket tag. Formsproget er tidstypisk, C.F. Hansen inspireret nyklassicisme med en tempelfront af fire kolossalsøjler i jonisk stil, en cordongesims mellem de to øvre etager og tagudhæng med en kraftigt fremspringende tandsnitsgesims. Den lidt tilbagetrukne hovedindgang er en tofløjet, fyldingsdør med overvindue. Vinduerne er nye, firerammede palævinduer med hvidmalet træværk.

I forlængelse af posthuset ligger en fladtaget betonbygning, tilbygget i 1978.

Indvendigt er der ifølge Post Danmarks oplysninger sket væsentlige ændringer, og alt inventar i ekspeditionslokalet i form af væg- og lysningspaneler, teaktræsskranker m.v. er fjernet i forbindelse med en større modernisering i 1978.

Kulturarvsstyrelsen har ikke besigtiget Østerbro Posthus - der har høj bevaringsværdi i bydelsatlas Østerbro - men vurderer på baggrund af Post Danmarks materiale, at posthuset ikke besidder de fornødne kvaliteter til at kunne fredes.

Østerbro Posthus set fra indgangen til Fælledparken

Tinglev Posthus

Stationsvej 7, Tinglev

Opført 1924 af kgl. bygningsinspektør K. Lehn Petersen

Tinglev Posthus er beliggende i umiddelbar nærhed af jernbanen og stationen, sammen med hvilken den udgør et væsentligt rumdannende element omkring Stationspladsen.

Posthuset fremstår som en solid og kompakt, fritliggende, fem fag lang, to-etages bygning med et højt sadeltag med en karakteristisk opskalkning, teglhængt med røde tagsten og udstyret med to skorstene og på bagsiden tre nye ovenlysvinduer.

Posthuset er opført i rød blankstensmur på en pudset, sorttjæret sokkel. Posthuset, der har referencer til såvel Clemmesens Maribo Posthus som Hack Kampmanns fredede Sindal Posthus og J.V. Petersens Haderslev Posthus, har symmetrisk opbyggede, klassicerende facader med rustikerede siderisalitter, en muret cordongesims og en hvidpudset hovedgesims med tandsnit. Indgangsdøren i gavlen er indfattet i sandsten. Selve døren er en ældre fyldingsdør med småsprossede ruder. Vinduerne er de originale fire-rammede vinduer med småsprossede ruder og hvidmalet træværk.

Bag posthuset er opført en nyere, én-etages tilbygning i rød blankstensmur med rødt, teglhængt pyramidetag.

Indvendigt er posthuset ifølge Post Danmarks oplysninger ombygget, og det oprindelige pakrum og budstue er flyttet ud i tilbygningen.

Kulturarvsstyrelsen har ikke besigtiget Tinglev Posthus, men vurderer på baggrund af Post Danmarks materiale, at posthuset ikke besidder de fornødne kvaliteter til at kunne fredes.

Tinglev Posthus med tilbygningen t.h., set fra Stationsvej

Randers Posthus

Nørregade 1, Randers

Opført 1925 af H.J. Kampmann

Randers Posthus er beliggende centralt i Randers by.

Posthuset fremstår som en fritliggende, 30 fag lang bygning i tre etager med et rødt, teglhængt valmtag, udstyret med en stribe zinkklædte, originale kviste til gaden og nyere kviste med termoglas til gården. Husets fire skorstene er nedtaget.

Posthuset er opført i et strengt og enkelt, nyklassicistisk formsprog uden overflødige dekorationer, bortset fra en cordongesims i sandsten og en markant, pudset hovedgesims. Murene er i gul blanksten på en sokkel af rød granit. Facaden har en sidestillet, rundbuet port i flammeret træ med adgang til den bagvedliggende postgård. I gavlen ses en nyere indgangsdør i glas, indfattet af originale sandstenspilastre med overligger. Vinduerne er store og fire-rammede med en enkel opsporsning af de nedre rammer og hvidmalet træværk.

Indvendigt har posthuset ifølge Post Danmarks oplysninger bevaret sin originale, fireløbede trappe, hvorimod de øvrige lokaler ifølge Post Danmarks oplysninger er væsentligt ombyggede.

Kulturarvsstyrelsen har ikke besigtiget Randers Posthus, men vurderer på baggrund af Post Danmarks materiale, at posthuset ikke besidder de fornødne kvaliteter til at kunne fredes.

Randers Posthus med den kaserneagtige, nyklassicistiske facade

Haderslev Posthus

Gravene 8, Haderslev

Opført 1926 af kgl. bygningsinspektør Jens Vilhelm Petersen

Haderslev Posthus er centralt beliggenhed for enden af torvet i umiddelbar nærhed af byens elværk.

Posthuset fremstår som en fritliggende, syv fag bred, to-etages bygning med rødt, teglhængt valmtag med et kraftigt udhæng, to skorstene og mod torvet tre oprindelige, zinkklædte tagkviste.

Murene er i gule blanksten med rustikerede siderisalitter og smykkes af løv-ranker under hvert andet af overetagens vinduer. Den midtstillede indgangsdør er den oprindelige, to-fløjede dør i lakeret træ med overvindue, indfattet i sandsten ligesom gavlenes to oprindelige fyldingsdøre til husets to trapper. Vinduerne, der i facaden er indfattet i sandsten, er de originale, småsprossede vinduer med hvidmalet træværk.

På posthusets bagside ses en "medfødt" udbygning, fem fag lang i én etage. Bygningen, der omslutter en lille, indre gård, er delvist genopført med nyt murværk og ny dør og vinduer, udført som kopier af de oprindelige.

Den oprindelige postgård med omsluttende mur, hønsegård og retirader bag posthuset er nedrevet og erstattet af en asfalteret vej samt et etagehusbyggeri.

Indvendigt er posthuset rimeligt intakt med en velbevaret planløsning samt velbevarede terrazzogulve, døre, panelværk og stuklofter samt to trapperum.

Kulturarvsstyrelsen har besigtiget Haderslev Posthus og finder på den baggrund, at det med sit forholdsvis intakte ydre og indre besidder de nødvendige kvaliteter til at kunne fredes.

Haderslev Posthus vil blive forelagt Bygningssynet i et særskilt materiale.

Haderslev Posthus set fra torvet

Århus Postbygning

Banegårdspladsen 1A, Århus
Opført 1926 af K.T. Seest

Århus Posthus er en del af Århus Hovedbanegård, sammen med hvilken den udgør et vinkelformet anlæg, som adskiller Banegårdspladsen fra selve baneområdet.

Postbygningen udgør den østlige del af det tre-etages bygningskompleks og omfatter således fire fag i forlængelse af station og vinkelret herpå en tre fag bred sidefløj, alt med et tilbagetrukket valmtag, teglhængt med sorte tagsten og udstyret med en række nyere ovenlys samt en stribe ældre, kobbertækkede taghætter. I bygningens vinkel se et polygont trappetårn med kobbertækket kuppeltag.

Posthuset er opført i gul blankstensmur i et klassicerende formsprog med en gennemgående cordongesims og en kraftig, hvidpudset hovedgesims med tand-snit. Indgangsdøren i trappetårnet er en ældre fyldingsdør med glas, flankeret af søjler med trekantfronton. Vinduerne er de oprindelige, firerammede palævinduer med rundbuede stik i stueetagen, småsprossede ruder og hvidmalet træværk.

På bagsiden har posthuset, der er placeret på et skrånende terræn, en underetage mod det bagvedliggende bane- og parkeringsområde.

Indvendigt er posthusets oprindelige plan nogenlunde indtakt med en centralt placeret, meget pompøs forhal med en oval durchsicht gennem alle etagerne og et bagvedliggende, velbevaret trapperum. Postekspeditionen har bevaret sine vægmalerier med lokale motiver. De øvre etager er renoverede med nye overflader og nedhængte lofter overalt.

Kulturarvsstyrelsen har besøgt Århus Postbygning og vurderer på den baggrund, at postbygningen ikke besidder de fornødne kvaliteter til at kunne fre-des.

Århus Postbygning vil blive forelagt Bygningssynet i et særskilt materiale.

Århus Postbygning set fra Banegårdspladsen. T.h. hovedbanegården